

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Habacvc Propheta

Habakuk

Argentorati, 1526

VD16 B 3952

Versvs Primvs. Domine, fama de te in auribus meis increbuit, et timui.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35974

ANNOTATIONES

in conscientia quisquam sentiat, ac iuxta non insons ta-
 men sit, ut Paulus .1. Corinth. 2. inquit, Nullius mihi rei
 conscius sum, sed ideo non iustificatus sum. Deus autē
 iudicabit me. Sicut & Abimelech non erat sibi consci-
 us, quom Sarā sibi uendicaret, attamen factum eius
 coram Deo iniustum iudicabatur Geneseos uigesimo.
 Sic & pro pijs, qui simul cum impijs Babylonem de-
 uehebantur, orationem & preces suas instituit Pro-
 pheta, proculdubio enim inter eos pij fuerunt, qua-
 les Daniel suis cum collegis, qui innocentes erant,
 hoc est, nullius male rei sibi conscij erant, cum alijs
 tamen eos abduci necesse erat. Deus enim, ut Pau-
 lus inquit, illorum iudex est. Nam & Deus Ieremiā
 uigesimo quinto ipse fātetur, quōd calicem illum bi-
 bere non demeruerint. Quare siue innocentiam, si-
 ue ignorantiam, aut liberam conscientiam, aut qua
 quisque uoluerit, nomine adpelletur, ubi sensus ad-
 fuerit, uocis diuersitatem equo animo feremus. Vi-
 deor mihi, Germanos nos sic optime loqui, Preca-
 tio pro insonantibus.

VERSVS PRIMVS.

Domine, fama de te in auri-
 bus meis increbuit, et timui.

I 2 Et lauda

Et laude, & gratiarum actione precationem as-
 piciatur, id quod bone est precationis: pleraq; enim in
 gentia Dei miracula recenset, quæ patribus olim exhi-
 buit, inquiens: Multa de te prædicari audiui, patres e-
 nim nostri annunciauerunt nobis, ac posteris tradide-
 runt, quemadmodum Psal. 43. itidem facit, & ait. Do-
 mine auribus nostris audiuiimus, Patres nostri retule-
 runt nobis &c. Huiusmodi fama & prædicatio, ti-
 morem incutit mihi, id est, præclara de te sentio, uere-
 or te atq; formido, neq; impiorum te more adspernor,
 qui ut planè nihil de te audiunt, sic nec de te quicquam
 norunt, & ut per incredulitatem audiunt, sic rursus
 missum faciunt.

Opus enim tuum in medio annos-
 rum uiuificas, & in medio annorum
 nunciari finis, præsentè tristitia, mise-
 ricordia remisceris.

Hoc est iudicium, quod facit, ut timearis, utq; de te
 præclara sentiantur. De te narratur enim, ut & histo-
 rie tradunt, te talem admirandum esse Deum, qui in
 media necessitate succurrat, tu mergi finis, & rursus
 erigis, tu cõfringi permittis, ubi edificas, occidis, dum
 uitam largiris. Nec pro mundi facis consuetudine, qui
 uel principijs mali uel obstat, uel in malo fixus heret.
 At in medium nos incidere malum finis, & extrahis
 tamen rursus. Christi regnum te daturum nobis pro-
 mittis,

ANNOTATIONES.

mittis, & Babylonem in medium seruitutis ergastulie nos agi finis, nec tamen illic nos derelinquis. Eadem in cunctis tuis operibus facis, id tibi peculiare est, sic cantillatur, sic auditur et dicitur de te, ut adeo ueresis Deus, & timendus, & uenerandus cum summo, propter hæc opera, præconio.

Obscurus hic textus, id est, nimium Hebraeus est, unde & multi in hoc impegerunt. Opus uiuificare, nihil aliud est, quam in adfectione opem ferre: qui enim in tribulatione constitutus est, ille ferè mortuo similis est, atq; dum ei succursus est, perinde est ei, ac si reuixerit, ac recens iterato genitus sit. In medio annorum, idem est, quod suo tempore. Quod deus non, quàm primum tentatio cœperit, mox adueniat, quasi suum cuique tempori auspiciū sit. Neque perpetuò auxiliij sui aduentum tardat, quasi nullum ultra iuuandi tempus reliquum sit, cæterum in medio temporis aduenit. No uit quidem seruare modum, ne uel citius, uel tardius æquo, ferat opem. Si enim citius opitularetur, de uiribus nostris desperare non disceremus, præsumptuosi permanentes. Sin tardius, non disceremus credere, deq; eo desperaturi essemus, at quom hic medium teneat, & nos in medio conseruat. Atque Hebraice non ita in medio annorum sonat, quasi aliquid sit principium, & aliquid finis, sed intra uel inter annos, id est suo tempore, horam, qua succurrere debeat, attingit. Acque ac si dicam, Sol est inter stellas, non in medio, ex

equo, stellarum, sed inter alias immixtus stellas. Sic ad iutorij hora item in medio annorum est, id est, intra annos, uel in tempore, ut non omnes annos praterire sinat, ac in aeternum relinquat, donec non sint ulterius anni. Dicit autem, Intra annos, non intra dies, in causa est, quod ex corde eorum loquatur, qui in afflictione constituti sunt. Illis enim annus prolixus est, immo quodcunque illis temporis interuallum oblongum est. Vel ea de causa, quod annus sit, longissima temporis mensura, quom unius anni curriculo mundus tum innouetur, tum antiquetur, mutua aestatis & hyemis permutatone, perpetuaque annuere uolutione, ut per annos tempus accipiendum sit, ad hunc modum: Domine, tu intra annos auxiliaris, id est, in longo tempore, quom nobis prolixum uidetur, tum uenis in ea prolixitate. Quod uero de multitudine annorum loquitur, ideo facit. De multis enim Dei miraculis & operibus loquitur, quorum quodaeque in suo tempore & annis contigerunt, ut tot sint anni, quot opera, ipseque nunquam non sic officium administret suum, ut in annorum tribulatione ueniat, id est, in longitudine annorum.

Viuificare & cognobilem reddere, ferè idem sunt, nisi quod uiuificare, est mira facere & auxiliari, in notescere, est auxilium experiri, ut inde gaudium oriatur. Et praesente tribulatione, quod in Ebreo sonat, In turbatione, id est, in media afflictione, ubi
finit

ANNOTATIONES.

finis durissimus est, ubi summus tremor, & maxima desperatio est, tum inquit, misericordie reminisceris, ut succurras. Qui ergo ad eternam foelicitatem anhelat, ille te sic agnoscere cogetur. Pijs solamen est, impijs non ferendum onus.

Deus ab Austro uenit,
Et sanctus de monte Paran.
Sela.

II

Prisca nunc miracula, ceu in tabulam aut pannum, depingere, ordine adgreditur. Primum est, quod populum ex Aegypto, per desertum, in terram Canaan duxit, quod ab Austro, ad terram Canaan usq; per tingit. Quom ergo cum populo Israel Deus inde perfringeret, recta ab Austro, ad Cananitas perueniebat, quos & percutiebat. At uero aequae in signe miraculum erat, quod Israel ex Aegypto, per tot gentes, tot uastas solitudines pertransire, tot e terra sua populos eicere ac propulsare deberent, atque fuit, quod e Babylone redimerentur. Attamen sic fiebat, suo tempore. Quod in scripturis Deus adpelletur Sanctus, cognitum esse ferè, etiamnum deberet. Nam ubicunque is fuerit, illic etiam sanctificat. Quid sit Sela, alibi satis explicatum est, praesertim Psal. 67.

Laudis eius pleni erant caeli,
Et gloriæ eius plena erat terra.

III

I 4 Hoc est,